

R I K S L Ö N N S N E M N D A S kjennelse av 6. september 1965

i sak nr. 9/1965

Norges Drosjeeierforbund og Drosjebilcentralen i Bergen
på den ene side

Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Transportarbeiderforbund
på den annen side

i samband med tariffrevisjonen i 1965.

Nemndas sammensetning :

Sorenskriver Kai Knudsen, formann

Arbeidsdirektør Reidar Danielsen

Professor Ole Myrvoll

Direktør i NAF Joh. Fr. Hansen

Sekretær i LO Thorleif Andresen

Drosjeeier Tom Ingebrigtsen

Nestformann i Norsk Transportarbeiderforbund

Olaf Ingvaldsen.

De to siste er utpekt av partene i tvisten. Thorleif Andresen stemmer på arbeidstakersiden og Tom Ingebrigtsen på arbeidsgiversiden.

Partene møtte for nemnda, gjorde rede for saken og nedla påstand i møte den 20. august 1965.

Etter at saken var drøftet i flere møter avsa lønnsnemnda den 6. september 1965 sådan

K j e n n e l s e :

De hittil gjeldende overenskomster mellom drosjeeierne og drosjesjåførene i Oslo, Bergen og Bærum ble opprettet i juli 1964 med varighet til 30. april 1965. I Asker ble førstegangs overenskomst opprettet i januar 1964, med varighet også for den til 30. april 1965.

De 4 overenskomster ble sagt opp av Norsk Transportarbeiderforbund, som la frem forslag til revisjon av dem. Da forhandlingene mellom partene og meglingen ikke førte til enighet om nye avtaler, fremsatte kretsmeglingsmannen for Østlandet den 18. juni 1965 et felles forslag for de fire overenskomsters parter, hvorefter tvistene skal avgjøres av Rikslønnsnemnda i samsvar med lønnsnemndloven av 19. desember 1952. Forslaget ble vedtatt.

Ved behandlingen for lønnsnemnda har representanter for partene i de fire overenskomstforhold gjort rede for sine standpunkter i møte den 20. august. De fire overenskomster ble da behandlet hver for seg. Da det vesentligste spørsmål i alle tvister er forbundets krav om lønnsforbedringer og det er reist samme generelle krav og fremført samme argumentasjon, har lønnsnemnda funnet det mest hensiktsmessig å behandle lønsspørsmålet felles for alle under ett.

Lønnsvilkårene for drosjesjåførene på de fire steder er fastsatt slik at de har en fast lønn pr. uke eller pr. skift og dertil en viss prosent av det bruttobeløp vedkommende sjåffør kjører inn. Det gis dessuten en del spesielle tillegg for overtid, uniformshold m.v.

Når det gjelder den faste godtgjørelse, ble den for Oslo, Bergen og Bærum ved siste tariffrevisjon satt til kr. 78,70 pr. uke, og et tilsvarende beløp pr. skift. I overenskomsten for Asker var det i prinsippet forutsatt at den faste lønn skulle opp på samme nivå som Bærum etter en opptrapping i løpet av perioden. Ved revisjonen for Bærum sommeren 1964 ble den faste skiftgodtgjørelse forhøyet med 80 øre til kr. 14,30, mens Askers tilsvarende sats har stått uforandret på 13,50 ut tariffperioden.

Den prosentvise andel av innkjørt bruttobeløp er i Oslo 33 1/3, i Bergen 32 og i Bærum og Asker 30.

Forbundet har ved denne tariffrevisjon som generelt krav påstått at det gis lønnstillegg på 46 øre pr. time. Beregningsgrunnlaget er et generelt lønnstillegg på 10 øre og som kompensasjon for prisstigningen siden siste tariffrevisjon 36 øre pr. time.

Forbundet tar sitt utgangspunkt i lønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 vedkommende de generelle krav ved tariffrevisjonen for NAF og LO, hvorefter der skulle gis et generelt tillegg på 10 øre pr. time fra 1. april 1965, og dessuten et ytterligere lavtlønnstillegg på 10 øre pr. time hvor betingelsene forelå. NAF og LO ble ved forhandlinger i år enige om et indeksregulerings tillegg på 26 øre pr. time fra og med 22. februar 1965. Fra samme dato skulle de tillegg betales som egentlig forfalt 1. april 1965. De lønnstakere som omfattes av indeksreguleringsbestemmelsen fikk lønnstillegg etter denne på basis av en stigning i konsumprisindeksen på 5 poeng fra 115,6 til 120,6 fra 22. februar 1965, foruten det generelle tillegg på 10 øre og i tilfelle lavtlønnstillegget.

Etter forbundets mening er de drosjesjåfører denne sak gjelder berettiget til samme kompensasjon for den samme prisstigning, og dertil 10 øre for senere prisstigning med 2 poeng til overenskomstenes utløpstid.

Gjennomføringen av dette lønnstillegg forutsetter forbundet må bli noe forskjellig for de 4 overenskomster. For Oslo og Bergen foreslås den faste ukelønn hevet med kr. 20,70 og prosentsatsen for innkjørt beløp satt til 33 1/3 %. Prosent-satsen blir for Oslo som før, mens det for Bergen betyr en stigning på 1 1/3 %. Dette er begrunnet med at det bør være lik lønn for drosjesjåførene i Oslo og Bergen, og den foreliggende skjevhet bør rettes ved denne revisjon.

For Bærum og Asker har forbundet prinsipielt krevet at lønnstilleggene gis både ved en heving av prosentsatsen, fra

30 til 33 %, og ved at ukelønnen forhøyes til kr. 88,- (kr. 16,- pr. skift). Forbundet gjør gjeldende at forholdene i Oslo, Bærum og Asker er så like for drosjeyrket, at det ikke er noe grunnlag for å ha forskjellige lønnsvilkår, men det er innforstått med at gjennomføringen av likestillingen ikke kan skje i en omgang.

Forbundet har videre for alle 4 steder krevet økning av godtgjørelsen for bruk av uniform, når vognen er på verksted og sjåføren arbeider eller fører tilsyn med bilen, for bevegelige helligdager som også utvides til påske og pinse-aften, når vognen tas ut av trafikken, for overtid og for Oslo og Bergen kreves et spesielt tillegg, pr. skift for nattjeneste. For øvrig vises til forbundets påstandsskrift.

Norges Drosjeeier-Forbund og de respektive drosjeeierforeninger har påstått de hittil gjeldende overenskomster prolongert til 30. april 1966, for Bærum med en mindre regulering av ukelønnen. Drosjebilentralen i Bergen har videre påstått inntatt en bestemmelse om at satsen 32 % er fastsatt på grunnlag av nå gjeldende kjøretakster, og at begge parter kan kreve revisjon av prosentandelen hvis disse takster blir endret i tariffperioden, slik at sjåførenes fortjeneste ikke skal bli forringet eller forhøyet som følge av takstendringer. Oppnåes ikke enighet forutsettes tvisten avgjort ved voldgift.

Bergen har også påstått 2-årig tariffavtale.

Subsidiært har de andre sluttet seg til denne påstand.

Drosjeeierne har fremholdt at de 1-årige avtaler har medført årlige tariffrevisjoner med regelmessige lønnsforhøyelser. Lønnstilleggene til drosjesjåførene har gjennomgående vært noe høyere enn den alminnelige lønnsstigning i andre fag, for å bringe deres lønnsnivå på høyde med andre. I tillegg til de direkte lønnsforhøyelser ved tariffrevisjonene, har det også funnet sted betydelige forhøyelser i prosentlønnen som følge av forhøyelser av drosjenes kjøretakster. Prosentlønnen utgjør en vesentlig del av lønningene, hvorfor drosjesjåførene har oppnådd betydelige lønnstillegg i tariffperioden. Takstrevisjonene har vært påkrevet for delvis å få kom-

pensert de stigninger i drosjenes generelle driftsutgifter som påviselig har funnet sted.

Det er fremlagt beregninger som viser den lønnsstigning som har funnet sted siden 1960 ved tariffrevisjoner og taksttillegg. I siste tariffperiode kom det en lønnsforhøyelse som følge av takstforhøyelse på 5,5 % fra 15. oktober 1964. Drosjeeierne mener at drosjesjåførene derved har fått en tilsvarende lønnsregulering som lønnstakeren ellers har fått ved det generelle lønnsoppgjør.

For Oslo er fremlagt en oversikt over 100 tilfeldig valgte drosjesjåførers inntekt i 1964, på grunnlag av drosjeeiernes lønnsinnberetninger til likningsmyndighetene. Gjennomsnittsinntekten er etter denne oppgave kr. 21.325,92 pr. år, og hertil kommer bagasjepenger og drikkepenge som tilfaller sjåføren.

Fra Bergen er foretatt liknende beregninger, som viser en noenlunde parallell lønnsutvikling.

For øvrig vises til de skriftlige fremstillinger som er fremlagt.

Lønnsnemnda skal bemerke:

Tariffrevisjonen for drosjesjåførene i 1964 og i år må sees i sammenheng med det generelle lønnsoppgjør som de fleste lønnstakere som lønnes etter overenskomst har fått for perioden 1964-1966. Partene er ikke uenig i at lønnsreguleringen nå skal stille drosjesjåførene i samme stilling som etter det generelle oppgjør mellom NAF og LO for perioden.

Det er ikke mulig å foreta en direkte overføring av det generelle oppgjør til drosjesjåførenes overenskomstforhold, fordi de har en vesentlig del av sin inntekt i form av andel i det innkjørte bruttobeløp, og det er avhengig av en rekke forhold som varierer sterkt for de forskjellige. Man har heller ikke lønnsstatistikk som viser den gjennomsnittlige årsfortjeneste i ordinær arbeidstid. Partene har derfor noe forskjellig syn på størrelsen av det innkjøringsbeløp som

skal legges til grunn og hvordan det generelle lønnsoppgjør for de andre lønnstakere i landet skal tilpasses ved denne tariffrevisjon.

Flertallet, formannen, Reidar Danielsen og Ole Myrvoll anser det ikke for tvilsomt at drosjesjåførene på de steder som omfattes av denne sak, i løpet av siste tariffperiode har fått lønnsmessige forbedringer som noenlunde svarer til det de lønnstakere har fått som omfattes av de generelle lønnsreguleringer mellom NAF og LO. Det er da tatt i betraktning de tillegg som sjåførene har fått ved økingen av den faste lønn og takstforhøyelsen på 5,5 % høsten 1964, og på den annen side til det generelle tillegg som ble gitt etter lønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964, det innbygde tillegg og indeksreguleringen som ble gitt fra 22. februar 1965.

Flertallet mener videre at drosjesjåførene for å komme i noenlunde tilsvarende stilling som lønnstakerne etter de generelle reguleringer, i den kommende tariffperiode fra 1. mai 1965, må gis et indeksreguleringstillegg som er på linje med det de øvrige lønnstakere har fått etter avtale mellom NAF og LO.

Lønnsnemnda finner at tillegget bør settes til kr. 11,70 pr. uke, tilsvarende kr. 0,26 pr. time. De øvrige bestemmelser i tariffavtalen som er fastsatt i kroner og øre reguleres i samsvar hermed.

Etter den linje som er fulgt ved de generelle lønnsoppgjør tas det ikke i betraktning at drosjesjåførenes oppgjør kommer senere enn de andres, og at konsumprisindeksen er steget.

Ved neste tariffrevisjon i 1966 vil drosjesjåførenes overenskomster ha samme basistall som lønnstakerne ellers har.

Hvis det i løpet av tariffperioden skjer takstøkinger, vil det etter overenskomsten medføre lønnstillegg som går ut over den ramme flertallet har lagt til grunn. Hvis det blir gitt slik takstforhøyelse forutsetter flertallet derfor at partene kan kreve forhandlinger om revisjon av prosentandelen. Det samme må da gjelde om taksten blir nedsatt. Hvis enighet ikke oppnås bringes spørsmålet tilbake til lønnsnemnda til endelig avgjørelse.

Lönnsnemnda har tilföyet pinse- og påskeaften i bestemmelsene om tilleggsbetaling for bevegelige helligdager.

Partene er enige om å forhøye uniformsgodtgjørelsen og å innføre førerplassforsikring slik som bestemmelsene inntatt i slutningen.

Forövrig vises til slutningen.

S l u t n i n g :

Den hittil gjeldende overenskomst prolongeres med følgende endringer :

I § 3 endres satsen kr. 78,70 til kr. 90,40 og tilsvarende for de øvrige belöp.

Under¹ betaling for bevegelige helligdager² tilföyes i siste avsnitt påske- og pinseaften.

Under forsikring tilföyes som nytt ledd : Förerplassforsikring som i forbundets påstand.

§ 4 Ferie

Som i gjeldende ferielov.

Ikrafttreden og varighet

Overenskomsten gjelder fra 1. mai 1965 til 30. april 1966. Forhöyelse av ukelönnen (skiftbetalingen) gjöres gjeldende fra 1. mai 1965.

De øvrige endringer gjöres gjeldende fra kjennelsens avsigelse.

Hvis det i tariff perioden skjer takstendringer kan hver av partene kreve forhandlinger om revisjon av prosentandelen. Oppnås ikke enighet, bringes saken tilbake til lönnsnemnda til avgjörelse.

Kai Knudsen

(sign.)

Reidar Danielsen

(sign°)

Joh. Fr. Hansen

Tom Ingebrigtsen

(sign.)

Ole Myrvoll

(sign.)

Thorleif Andresen

(sign.)

O. Ingvaldsen

(sign.)